

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

ZAKLJUČNA STROKOVNA NALOGA VISOKE POSLOVNE ŠOLE
ANALIZA KULTURNEGA TURIZMA V OBČINI SEMIČ

Ljubljana, junij 2025

KATJA KOFALT

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisana Katja Kofalt, študentka Univerze v Ljubljani Ekonomske fakultete, avtorica predloženega dela z naslovom Analiza kulturnega turizma v Občini Semič, pripravljena v sodelovanju z mentorico doc. dr. Dašo Farčnik

IZJAVLJAM

1. da sem predloženo delo pripravila samostojno;
2. da je tiskana oblika predloženega dela istovetna njegovi elektronski obliki;
3. da je besedilo predloženega dela jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo pisnih del UL EF, kar pomeni, da sem poskrbela, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam oziroma navajam v besedilu, citirana oziroma povzeta v skladu z Navodili za izdelavo pisnih del UL EF;
4. da se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Kazenskem zakoniku Republike Slovenije;
5. da se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predloženega dela dokazano plagiatorstvo lahko predstavljalo za moj status na Univerze v Ljubljani Ekonomski fakulteti v skladu z relevantnim pravilnikom;
6. da sem pridobila vsa potrebna dovoljenja za uporabo podatkov in avtorskih del v predloženem delu in jih v njem jasno označila;
7. da sem pri pripravi predloženega dela ravnala v skladu z etičnimi načeli in, kjer je to potrebno, za raziskavo pridobila soglasje etične komisije;
8. da soglašam, da se elektronska oblika predloženega dela uporabi za preverjanje podobnosti vsebine z drugimi deli s programsko opremo za preverjanje podobnosti vsebine, ki je povezana s študijskim informacijskim sistemom članice;
9. da na Univerzo v Ljubljani neodplačno, neizključno, prostorsko in časovno neomejeno prenašam pravico shranitve predloženega dela v elektronski obliki, pravico reproduciranja ter pravico dajanja predloženega dela na voljo javnosti na svetovnem spletu preko Repozitorija Univerze v Ljubljani;
10. da hkrati z objavo predloženega dela dovoljujem objavo svojih osebnih podatkov, ki so navedeni v njem in v tej izjavi;
11. da sem preverila verodostojnost informacij, ki izhajajo iz zapisov na podlagi uporabe orodij umetne inteligence.

V Ljubljani, dne 30. 6. 2025

Podpis študentke:

KAZALO

1	UVOD	1
2	OPREDELITEV KULTURNEGA TURIZMA.....	2
3	KULTURNI TURIZEM IN NAČRT RAZVOJA TURIZMA V OBČINI SEMIČ	5
3.1	Kulturne znamenitosti.....	5
3.2	Kulturni dogodki.....	7
3.3	Načrt razvoja turizma v občini Semič do leta 2030.....	9
3.3.1	Kulturni obiskovalci kot ciljna skupina.....	9
3.3.2	Trenutno stanje kulturnih znamenitosti.....	9
3.3.3	Vizija in strateške usmeritve do leta 2030.....	9
3.3.4	Kulturno turistični projekti	10
4	METODOLOGIJA	10
4.1	Namen in cilji zaključne strokovne naloge	10
4.2	Raziskovalna vprašanja in metodologija.....	11
4.3	Struktura in vzorec ankete.....	11
4.4	Struktura in vzorec intervjujev	12
5	ANALIZA IN PREDSTAVITEV REZULTATOV.....	13
5.1	Mnenja in stališča lokalne skupnosti občine Semič glede kulturnega turizma	13
5.2	Mnenja lokalnih ustanov o pomenu kulturnega turizma v Semiču?	18
5.3	Odgovori na raziskovalna vprašanja in predlogi.....	21
5.4	Omejitve raziskave	22
6	SKLEP.....	22
	LITERATURA IN VIRI	23
	PRILOGA.....	25

KAZALO TABEL

Tabela 1: Kulturne znamenitosti Semiča po kategorijah.....	6
Tabela 2: Dogodki v Semiču skozi leto.....	7

KAZALO SLIK

Slika 1: Podpora razvoja turizma v občini Semič	13
Slika 2: Poznavanje in obisk kulturnih znamenitosti	14
Slika 3: Poznavanje in obisk kulturnih dogodkov.....	15
Slika 4: Ocena pomena privlačnosti, lokacij in dogodkov za kulturni turizem v občini Semič	16
Slika 5: Zadovoljstvo s številom turistov v občini Semič	17
Slika 6: Možnosti za izboljšanje kulturnega turizma v občini Semič	17

KAZALO PRILOG

Priloga 1: Spletna anketa	1
Priloga 2: Vprašanja za intervju	7

SEZNAM KRATIC

angl. – angleško

ETC – (angl. European Travel Commission); Evropska potovalna komisija

KUDUS – Združenje kulturnih domov in ustanov Slovenije

SWOT – (angl. strengths, weaknesses, opportunities, threats); prednosti, slabosti, priložnosti, nevarnosti

TIC – Turistično informacijski center

UNWTO – (angl. United Nations World Tourism Organization); Svetovna turistična organizacija

1 UVOD

Kulturni turizem je ena izmed hitro rastočih panog sodobnega turizma, ki se osredotoča na spoznavanje kulturne dediščine, tradicij, umetnosti, arhitekture, kulinarike in življenjskega sloga lokalnega prebivalstva. Svetovna turistična organizacija (angl. United Nations World Tourism Organization, v nadaljevanju UNWTO) ga opredeljuje kot obliko turistične dejavnosti, pri kateri je glavna motivacija obiskovalca učenje, odkrivanje, doživljanje in uživanje v materialnih in nematerialnih kulturnih dobrinah v turistični destinaciji (World Tourism Organization, 2019). V kulturni turizem sodijo obiski muzejev, zgodovinskih krajev, galerij, arhitekturnih znamenitosti, kulturnih dogodkov in festivalov, hkrati pa vključuje tudi aktivnosti, ki obiskovalcem omogočajo povezovanje z lokalno skupnostjo (Slovenska turistična organizacija, 2019). Evropska potovalna komisija (angl. European Travel Commission, v nadaljevanju ETC) kulturni turizem deli na notranji in zunanji krog. Notranji vključuje dediščino in umetnost, zunanji pa življenjski slog, kulinariko, običaje, modo, film in kreativne industrije (Slovenska turistična organizacija, 2017). Kulturni turizem ni pomemben le zaradi svojih ekonomskih učinkov, delovnih mest, promocije lokalnih produktov, temveč tudi zato, ker krepi občutek pripadnosti in ohranja kulturno identiteto (Nared in drugi, 2013).

Namen zaključne strokovne naloge je raziskati vlogo kulturnega turizma v občini Semič in možnosti njegovega nadaljnjega razvoja. Posebno pozornost bom namenila zadovoljstvu prebivalcev in drugih ključnih deležnikov z razvojem kulturnega turizma, njegovi promociji ter vključevanju kulturnih vsebin v turistično ponudbo. Preverila bom, kakšen pomen imajo kulturne znamenitosti in dogodki ter kako jih občani dojemajo. Cilj je pregledati obstoječo ponudbo, prepoznati morebitne težave in priložnosti za izboljšave ter oblikovati predloge za učinkovitejši razvoj kulturnega turizma v občini Semič.

Da bi dosegla zastavljene cilje, sem si zastavila naslednja raziskovalna vprašanja:

RV1: Kakšna so mnenja in stališča lokalne skupnosti občine Semič glede kulturnega turizma?

RV2: Ali je kulturni turizem prepoznaven kot nosilni ali podporni produkt v načrtu razvoja turizma v občini Semič?

RV3: Ali je kulturni turizem skriti potencial turističnega razvoja občine Semič?

RV4: Kakšni so izzivi, s katerimi se sooča kulturni turizem v občini Semič?

Analiza je bila izvedena po več metodoloških korakih. Najprej sem opravila pregled sekundarnih virov, kot so strateški dokumenti občine, spletne strani kulturnih in turističnih institucij ter literatura s področja kulturnega turizma. Nato sem izvedla kvantitativno raziskavo v obliki spletne ankete, ki je bila namenjena prebivalcem občine

Semič. Anketa je zajemala vprašanja o prepoznavnosti kulturnih znamenitosti, pogostosti obiskovanja kulturnih dogodkov, percepciji pomena kulturnega turizma in idejah za njegovo nadgradnjo. V zadnji fazi sem izvedla tudi kvalitativne intervjuje s ključnimi osebami, ki so neposredno vključene v razvoj in izvajanje turistične ter kulturne dejavnosti v občini. Intervjuji so mi omogočili globlji vpogled v strateške poglede, operativne izzive in predloge za nadaljnji razvoj.

Zaključna strokovna naloga je razdeljena na šest poglavij. V uvodu je opisan namen in cilj naloge. Drugo poglavje pojasnjuje pojmovanje kulturnega turizma. Tretje poglavje se osredotoča na kulturni turizem v občini Semič, kjer so predstavljene kulturne znamenitosti, kulturni dogodki in načrt razvoja turizma do leta 2030. V četrtem poglavju je opisana metodologija raziskave, vključno z načinom zbiranja podatkov preko anket in intervjujev. V petem poglavju so predstavljeni rezultati raziskave ter mnenja lokalne skupnosti. Zaključno, v šestem poglavju, so povzete glavne ugotovitve, sledijo pa še viri in literatura, ki so bili uporabljeni pri pripravi zaključno strokovne naloge.

Kulturni turizem v občini Semič ima bogato osnovo, a hkrati tudi številne izzive. V občini so prepoznavne kulturne znamenitosti, kot so cerkev sv. Štefana s taborskim obzidjem, Muzejska hiša Semič, Judovska hiša, trško jedro ter številni kulturni dogodki, med njimi Krakarjevi dnevi, Martinovo & praznovanje jeseni in Zaključek poletja na semškem placu.

Kljub temu pa je v načrtu razvoja turizma zapisano, da se kulturne znamenitosti trenutno obravnavajo predvsem kot dopolnilna turistična ponudba, ki se aktivira šele ob izkazanem interesu obiskovalcev. Te znamenitosti večinoma ne ustvarjajo pomembnejših prihodkov, njihov potencial pa ni sistematično razvit (PKF tourismexperts GmbH, 2021).

2 OPREDELITEV KULTURNEGA TURIZMA

Kulturni turizem je opredeljen na različne načine. UNWTO definira kulturni turizem kot vrsto turistične dejavnosti, pri kateri je bistvena motivacija obiskovalca učenje, odkrivanje, doživljanje in uživanje materialne in nematerialne kulturne znamenitosti ali izdelka v turistični destinaciji. Te znamenitosti ali izdelki se nanašajo na niz značilnih materialnih, intelektualnih, duhovnih in drugih čustvenih značilnosti družbe, ki vključujejo umetnost in arhitekturo, zgodovinsko in kulturno dediščino ter kulinarčno dediščino, literaturo, glasbo, ustvarjalne industrije in žive kulture z njihovim načinom življenja, vrednotami, prepričanji in tradicijami (World Tourism Organization, 2019).

Richards (1996) je kulturni turizem opredelil s konceptualno opredelitvijo, ki zajema potovanje posameznikov h kulturnim znamenitostim zunaj njihovega običajnega kraja bivanja z namenom pridobivanja novih informacij in izkušenj za zadovoljevanje svojih kulturnih potrebščin, ter s tehnično opredelitvijo, ki obsega vsa potovanja ljudi k specifičnim kulturnim znamenitostim, kot so dediščinske lokacije, umetniške in kulturne

priredive, likovna umetnost ter gledališke predstave, ki se nahajajo zunaj njihovega običajnega kraja bivanja.

GlobalData (2018) kulturni turizem opredeljuje kot turizem, ki potnikom ponuja priložnost, da se učijo in razvijajo svoje kulturno razumevanje z obiski zgodovinskih znamenitosti, lokalnih obrti, kuharskih delavnic in umetnosti. Vključuje tudi potovanja, ki turistom omogočajo, da se povežejo z lokalnimi skupnostmi na značilnem kraju, in elemente verskega turizma, kot so romanja.

Kulturni turizem je definiran na različne načine. Nekatere definicije se osredotočajo na ponudbo kulturnih znamenitosti in dogodkov, druge pa se osredotočajo na izkušnje, ki jo kulturna ponudba omogoča turistu. ETC v svojem poročilu iz leta 2005 opredeljuje kulturni turizem z ločitvijo na dva kroga. Notranji krog vključuje primarne elemente, kot so dediščinski turizem, ki se navezuje na dosežke preteklosti, in umetnostni turizem, ki vključuje tako umetniške presežke preteklosti, kot tudi sodobno kulturno produkcijo. Zunanji krog pa vključuje sekundarne elemente, ki se delijo na življenjski slog, ki povezuje prepričanja, kulinariko, običaje, folkloro in druge tradicije destinacije, ter kreativne industrije, kot so moda, oblikovanje, film in zabava (Slovenska turistična organizacija, 2017).

Različni raziskovalci in zasebniki v turizmu poudarjajo, da lahko kultura pomembno prispeva k razvoju lokalnih skupnosti, predvsem skozi kulturni turizem. Ta privablja obiskovalce in prinaša ekonomske koristi, kot so zaslužek iz turističnih dejavnosti, nova delovna mesta ter dodatni prihodki za gospodinjstva, društva, podjetnike in turistične ponudnike. Kulturni turizem je posebna oblika turizma, kjer turisti iščejo kulturne izkušnje, ki so lahko estetske, intelektualne, emocionalne ali psihološke (Nared in drugi, 2013).

Kulturni turizem ponuja raznolike izkušnje za popotnike, ki želijo spoznati nove kulture, njihove običaje in življenjski slog. Različne oblike te vrste turizma ustrezajo različnim interesom in željam obiskovalcev (Tourism Notes, brez datuma):

- Muzeji in galerije prikazujejo zgodovinske, umetniške in kulturne značilnosti določenega kraja. Med njimi so umetniške galerije, ki predstavljajo dela lokalnih in svetovno priznanih umetnikov, ter muzeji z razstavami o zgodovini in razvoju določenih regij ali tematik.
- Zgodovinska mesta in spomeniki privabljajo obiskovalce, ki jih zanima raziskovanje preteklosti. Pomembne znamenitosti, arheološka najdišča in stare zgradbe razkrivajo zgodbe o nekdanjih kulturah in civilizacijah.
- Arhitektura kot sestavni del kulturnega turizma obiskovalcem omogoča vpogled v različne arhitekturne sloge in njihov pomen. Vodenje po mestih, raziskovanje mestne podobe ter ogledi prepoznavnih stavb nudijo globlje razumevanje kulturnih, družbenih in političnih vplivov na arhitekturni razvoj določenega okolja.

- Festivali in posebne prireditve izpostavljajo lokalne tradicije in običaje. Mednje spadajo karnevali, parade, umetniške predstave, tradicionalni plesi in kulinarčni festivali, ki obiskovalcem ponujajo vpogled v edinstveno kulturno identiteto kraja.
- Hrana in kulinarčne izkušnje turistom omogočajo spoznavanje edinstvenih okusov in tradicionalnih sestavin določene regije. Obiski lokalnih tržnic, degustacije hrane, kuharske delavnice in obiski tradicionalnih restavracij pripomorejo k boljšemu razumevanju kulinarčne dediščine destinacije.
- Nakupovanje ročno izdelanih izdelkov in tekstila omogoča, da turisti s seboj odnesejo otipljiv spomin na obiskano destinacijo. Domači obrtniki svoje spretnosti izražajo skozi izdelavo tekstila, keramike, nakita in drugih tradicionalnih izdelkov, ki odražajo kulturno identiteto njihove skupnosti.

McKercher in Du Gros sta razvila tipologijo, ki razvršča kulturne turiste v pet različnih kategorij. Ta uvrstitev temelji ne le na tem, kako pomembna je kultura pri odločitvi za potovanje, ampak tudi na globini izkušenj, ki jih turisti pridobijo med obiskom kulturnih destinacij (Richards, 2005):

- ciljno usmerjeni kulturni turist: glavni razlog za obisk je kulturni turizem, turist pa doživi zelo globoko izkušnjo;
- kulturni turist, ki si ogleduje znamenitosti: kulturni turizem je glavni razlog za obisk, vendar je izkušnja manj intenzivna;
- naključni kulturni turist: ne potuje zaradi kulture, a po sodelovanju v dejavnostih doživi globoko kulturno izkušnjo;
- priložnostni kulturni turist: kulturni turizem ga malo zanima, zato ima le površno izkušnjo;
- občasni kulturni turist: ne potuje zaradi kulture, a vseeno sodeluje v nekaterih dejavnostih in doživi le bežno izkušnjo.

Sodobni kulturni turisti vedno pogosteje iščejo inovativne in aktivne načine za spoznavanje tujih kultur, pri čemer jim je pomembno edinstveno in personalizirano doživetje ter povezovanje z domačini. Takšen način raziskovanja destinacij postaja vse bolj priljubljen. Kulturni turizem je eden najhitreje rastočih segmentov v turizmu in po podatkih UNWTO predstavlja približno 40 odstotkov mednarodnih potovanj. Eden od ključnih trendov v kulturnem turizmu je koncept »Prenočuj kot domačin«, ki je priljubljen med tistimi, ki iščejo avtentično in lokalno izkušnjo. Namesto klasičnih hotelov gostje raje izberejo prenočišča, ki jih oddajajo domačini. Prav tako je družbena povezljivost vse bolj prisoten trend, saj se gostje še pred potovanjem seznanijo z družbenimi razmerami v ciljni državi in so pripravljene pomagati lokalni skupnosti v zameno za avtentično kulturno doživetje. Vključevanje v delavnice in soustvarjanje gastronomskih doživetij kaže na naraščajočo priljubljenost kulturne gastronomije, ki bo zaradi rastočega zanimanja za gastronomski turizem še naprej rasla. Obiskovalci skozi odkrivanje kulturne zgodovine kraja uživajo v avtentičnosti lokacije ter aktivnostih, povezanih s tradicijo obiskanih krajev. Poleg tega postaja verski turizem pomemben segment, kjer so romanja,

kljub manjšemu številu popotnikov v primerjavi z drugimi oblikami turizma, zaznamovana z zvestobo določeni destinaciji. Kulturni turizem je naraščajoč trend, kar pomeni, da je pomembno vključiti te trende v trženjske aktivnosti destinacij. Pri tem se je treba osredotočiti na ključne trende ter izkoristiti dediščino, kulturo in zgodovino destinacij, vendar brez pozabljanja na ohranjanje avtentičnosti in edinstvenosti ponudbe (Slovenska turistična organizacija, 2019).

3 KULTURNI TURIZEM IN NAČRT RAZVOJA TURIZMA V OBČINI SEMIČ

Kulturna ponudba v občini Semič nudi obiskovalcem pestro izbiro dejavnosti, kot so gledališke predstave, plesni dogodki, koncerti, literarni večeri, aktivnosti za otroke in mladino ter številne druge vsebine, ki jih Kulturni center Semič pripravlja samostojno ali v sodelovanju z različnimi društvi, posamezniki in podjetji (Kulturni center Semič, brez datuma b). V letošnjem letu so se obiskovalci lahko udeležili različnih gledaliških predstav, med katerimi sta bili komedija Alfa samski in interaktivna otroška predstava Bobrova skrivnost. Od plesnih dogodkov je potekalo srečanje folklornih skupin Ringaraja in folklorni koncert Rajžamo od Dragatuša do Yeongdonga. Na koncertnem področju je potekal koncert 70 let Ansambla štirje Kovači, dobrodelni koncert Stopimo skupaj – 25 let in Vigred med strunami. Literarni dogodki so obsegali otvoritev razstave z literarnim večerom Pripovedujem življenje v besedi in sliki ter predstavitev knjige Strašni velikan Jan. Za otroke in mladino so bile izvedene različne aktivnosti, kot so Območno srečanje otroških gledaliških skupin, Srečanje otroških pevskih zborov in ustvarjalna delavnica Nekaj lepega za mojo mami (Kulturni center Semič, brez datuma a).

3.1 Kulturne znamenitosti

Kulturne znamenitosti Semiča odražajo bogato zgodovinsko in kulturno dediščino območja. Semič in njegova okolica ponujata številne lokacije, ki pričajo o življenju preteklih generacij. Med pomembnejšimi znamenitostmi so številne cerkve ter taborsko obzidje okoli cerkve sv. Štefana v središču kraja. V okolici so vidni tudi ostanki srednjeveških graščin. Pomemben vpliv na razvoj območja so imeli Kočevski Nemci, pomembno zgodovinsko obdobje pa predstavlja tudi čas druge svetovne vojne, ko je Bela krajina igrala ključno vlogo v odporiškem gibanju. Za vpogled v kulturno zgodovinsko dediščino Semiča je na voljo Muzejska hiša Semič, ki ponuja predstavitev lokalne zgodovine in kulturnih posebnosti (Kulturni center Semič, brez datuma c). V tabeli 1 so prikazane kulturne znamenitosti Semiča, razdeljene v kategorije.

Tabela 1: Kulturne znamenitosti Semiča po kategorijah

Kategorija	Ime znamenitosti	Opis
Kulturna krajina in naselja	Trško jedro Semič	Cerkev sv. Štefana, najstarejša hiša iz 1753, Muzejska hiša Semič in Učni vrt dr. Derganca
	Ponikve – nekdanja kočevarska vas	Nekdanja kočevarska vas, danes preraščena z gozdom
	Semiška gora	Vinogradi, pohodniške poti, najdaljši železniški predor v Sloveniji
Muzeji in zgodovinske zbirke	Muzejska hiša Semič	Tri razstave: narava, zgodovina in vinogradništvo
	Zbirka orožja in vojaške opreme Baškovič	Orožje iz 2. sv. vojne, osamosvojitvene vojne
	Črešnjevcevec – muzej na prostem	Domačija z napravami za žita in delujočo mlatilnico
Znamenitosti iz obdobja 2. svetovne vojne	Partizanska bolnišnica Topolovec	Delovala 1944-1945, danes spominska soba na Črešnjevcu
	Partizanska bolnišnica Zgornji Hrastnik	Zdravili več kot 400 ranjencev, vodil dr. Milčinski
	Gornje Laze – spomenik	Spomenik padli Semiški četi, delo Stojana Batiča
Arheološke in zgodovinske znamenitosti	Judovska hiša	Paleolitsko najdišče v kraški jami, staro 11.000 let
	Movernas vas	Najdbe iz mlajše kamene dobe – lončarstvo
	Gradovi na Semiški gori	Srednjeveški dvorci in gradovi, danes ruševine
	Taborsko obzidje okoli cerkve sv. Štefana	Ostanki stolpov in tlakovane oznake obzidja
	Grad Krupa	Ruševine srednjeveškega gradu ob reki Krupi
Spominska znamenja in posebnosti	Kužno znamenje na Trati	Iz 17. stol., v spomin na kugo
Sakralne znamenitosti	Cerkev sv. Štefana s taborskim obzidjem	Baročna cerkev, freske, Metzinger in Potočnik
	Romarska cerkev sv. Lovrenca na Smuku	Romarska cerkev iz leta 1687
	Kapelica sv. Male Terezike	Ob cerkvi sv. Štefana, mozaik vstajenja
	Cerkev sv. Trojice na Vinjem Vrhu	Baročna cerkev, akustika za koncerte
	Cerkev Marije Vnebovzete v Črmošnjicah	Neogotski zvonik, umetnine iz drugih cerkva

Vir: Kulturni center Semič (brez datuma c).

3.2 Kulturni dogodki

Leta 2008 je Kulturni dom Jožeta Mihelčiča Semič nadomestil novi Kulturni center Semič za izvajanje kulturnih, športnih, turističnih in mladinskih dejavnosti. Kulturni center Semič ima velik prilagodljiv oder in sodobno dvorano, ki je namenjena gledališkim predstavam, forumom, konferencam, strokovnim predavanjem in predstavitvam. Na odru nastopajo različna profesionalna in amaterska gledališča, redno pa se prireja tudi Belokranjski abonma. Akustična školjka, ki je namenjena glasbenikom za njihove nastope in snemanja, predstavlja pomembno novost v opremljenosti kulturnega centra. Glasbenikom omogoča odlično razločnost zvoka na odru, poslušalcem pa še bolj kakovostno izkušnjo ob poslušanju. Poleg dvorane so v kulturnem centru na voljo tudi galerijske površine na stenah, opremljene z galerijskimi obešali, v vitrinah in stojalih, sejna soba, prostor za tiskovne konference, avla spodaj, ki lahko služi kot razstavniki prostor, prostor za delavnice, srečanja, poroke, predavanja in predstavitev, avla zgoraj z razstavnimi površinami in kotičkom za manjša srečanja ter knjižnica, ki ponuja kotiček za najmlajše, čitalnico, računalniški otok z internetnim dostopom ter multimedijško sobo. Del Kulturnega centra Semič je tudi Telovadnica Semič – Dom Partizan, ki je opremljena za igranje odbojke ter košarke, treninge karateja za otroke in vadbe pilatesa, različne vadbe in druge rekreacijsko športne dejavnosti. Od leta 2020 upravlja Kulturni center Semič tudi Muzejsko hišo Semič s tremi stalnimi zbirkami: Narava Bele krajine, Semič v dvajsetih slikah in Vinogradniška zbirka. V muzejski hiši deluje tudi Turistično informacijski center (v nadaljevanju TIC). Kulturni center Semič je tudi del Združenja kulturnih domov in ustanov Slovenije (KUDUS). S strani Urada za mladino Republike Slovenije je Kulturni center Semič pridobil status mladinskega centra, saj v javnem interesu deluje tudi na področju mladih (Kulturni center Semič, brez datuma d).

Kulturni center Semič skozi leto organizira številne dogodke, ki obsegajo kulturno dediščino in tradicije območja. Dogodki so raznoliki, od festivalov in koncertov do razstav, ki ohranjajo lokalno zgodovino in običaje. Te aktivnosti so pomemben del lokalnega kulturnega dogajanja, ki obiskovalcem omogočajo vpogled v bogato dediščino in tradicije Semiča. Podrobnosti o teh dogodkih so prikazane v tabeli 2.

Tabela 2: Dogodki v Semiču skozi leto

Dogodek	Datum	Kraj	Organizator	Namen
Krakarjevi dnevi	februar	Semič	Kulturno društvo Orel Semič, Župnija Semič in Kulturni center Semič	Dogodki v čast in spomin semiškemu pesniku Lojzetu Krakarju
Belokranjska razstava ovac in koz	junij	lipov park v Semiču	Društvo rejcev drobnice Bele krajine	Predstavitve pasem ovac in koz, tekmovanja in degustacije

se nadaljuje

Tabela 2: Dogodki v Semiču skozi leto (nad.)

Petkovi poletni večeri	julij-avgust	pred Kulturnim centrom Semič	Kulturni center Semič	Koncerti in kulturni dogodki za druženje lokalne skupnosti
Počitniške dogodivščine	avgust	Semič	Kulturni center Semič, Sem'ška mladina, Občina Semič	Poletne aktivnosti za otroke: ustvarjanje, šport, raziskovanje
Zaključek poletja na sem'škem placu	avgust	trško jedro Semiča, Kulturni center Semič, Vinoteka in Muzejska hiša, cerkev sv. Štefana, Učni vrt dr. Derganca, Blatnik pri Vrčicah	Kulturni center Semič, Turistično društvo Semič, Konjerejsko društvo Semič	Festival z elementi Semiške ohceti in ljudskimi običaji, tretji dan razstava konj na Blatniku
Dnevi kočevarske kulture	avgust	izmenično odvija v občinah Kočevje, Dolenjske Toplice in Semič	Občina Kočevje, Dolenjske Toplice in Semič	Ohranjanje spomina na kočevske Nemce in njihovo dediščino
Martinovo & Praznovanje jeseni	november	trško jedro Semič in Kulturni center Semič	Kulturni center Semič, Planinsko društvo Semič, Društvo vinogradnikov Semič, Belokranjsko gobarsko društvo	Martinovanje, predavanja in seminarji, pohod po obronkih Semiča
Teden Taboo-jev	november	Semič	Kulturni center Semič in Sem'ška mladina	Odpiranje pogovorov o tabu temah, spodbujanje kritičnega razmišljanja in povezovanje skupnosti
Jaslice	december	ob izviri reke Krupe	Športno društvo Stranska vas	Praznična postavitve jaslic
Blagoslov konj	december	Štefanov trg pred cerkvijo	Kulturno društvo Orel, Konjerejsko društvo Semič in Župnija Semič	Tradicionalen blagoslov konj ter prireditev ob dnevu samostojnosti in enotnosti, tržnica domačih izdelkov
Mladostno razigran prižig lučk	december	trško jedro Semiča	Kulturni center Semič	Prižig lučk v adventnem času

Vir: Kulturni center Semič (brez datuma a).

3.3 Načrt razvoja turizma v občini Semič do leta 2030

Načrt razvoja turizma v občini Semič do leta 2030, ki je bil sprejet na 22. redni seji Občinskega sveta Občine Semič dne 28. februarja 2022, predstavlja sestavni del širše Strategije razvoja občine Semič do leta 2030. Dokument podrobno opredeljuje ključne razvojne usmeritve na področju turizma. Med njimi ima kulturni turizem pomembno vlogo, saj je prepoznan kot ena izmed vrst turizma z največjim razvojnim potencialom, poleg pohodništva, gorskega podeželskega/eko turizma in dnevnih izletov (PKF tourismexperts GmbH, 2021).

3.3.1 Kulturni obiskovalci kot ciljna skupina

Med pet ključnih ciljnih skupin obiskovalcev, na katere se osredotoča razvoj turizma v Semiču, so jasno opredeljeni tudi gosti, ki jih zanimajo lokalni dogodki, kultura in zgodovina, še posebej tisti, ki jih zanima dediščina Kočevarjev, nekdanje nemško govoreče skupnosti, ki je stoletja živela na tem območju. Poleg tega je kulturni turizem privlačen tudi za obiskovalce, ki jih zanimajo zgodovinski objekti, kulturne prireditve, etnološka dediščina, partizanska zgodovina ter lokalna umetnost in kulinarika (PKF tourismexperts GmbH, 2021).

3.3.2 Trenutno stanje kulturnih znamenitosti

Občina Semič razpolaga z različnimi kulturnimi znamenitostmi, ki pa so trenutno v veliki meri neizkoriščen potencial. V načrtu razvoja je poudarjeno, da so te znamenitosti trenutno obravnavane predvsem kot dopolnilna ponudba, ki se aktivira šele, ko obiskovalec izrazi posebno zanimanje za tovrstne vsebine. Večina teh kulturnih virov trenutno ne ustvarja pomembnejših prihodkov, razvojna vizija pa vidi v tem segmentu priložnost za specializacijo in obogatitev turistične ponudbe (PKF tourismexperts GmbH, 2021).

3.3.3 Vizija in strateške usmeritve do leta 2030

V viziji občine Semič do leta 2030 je zapisano, da želi postati atraktivna destinacija, ki nudi najbolj privlačne turistične izkušnje v Beli krajini. Eden od treh glavnih stebrov pozicioniranja destinacije so tudi semiška doživetja, kar vključje tako kulturno dediščino, kot tudi zgodbe iz lokalne preteklosti. Med desetimi ključnimi strategijami, opredeljenimi v načrtu, so tudi tiste, ki neposredno ali posredno podpirajo razvoj kulturnega turizma (PKF tourismexperts GmbH, 2021):

- ustvarjanje prepoznavnega letnega dogodka, ki bi postal blagovna znamka na ravni celotne Slovenije;

- razvoj unikatnih semiških doživetij, med katere sodi tudi vključevanje kulturnih in zgodovinskih elementov;
- nadgradnja obstoječih zanimivosti in učinkovito vzdrževanje turističnih lokacij, tudi kulturnih.

3.3.4 Kulturno turistični projekti

Med osmimi ključnimi projekti, opredeljenimi za uresničevanje strategije, je več takih, ki temeljijo na kulturnih vsebinah in dediščini. Trško jedro Semiča, s poudarkom na območju okoli Štefanovega trga, predstavlja enega ključnih prostorov za razvoj kulturnega turizma v občini. Predvidena je popolna zapora prometa in preureditev v cono za pešce, kar bi povečalo privlačnost kraja in spodbudilo njegov kulturni utrip. Ob tem se načrtuje odprtje gastronomske točke ter trgovinice z lokalnimi izdelki, ki ohranjajo kulturno identiteto območja, vizualna podoba trga pa bi se izboljšala z dodajanjem estetskih elementov, kot so cvetje in vodnjak. Trško jedro naj bi postalo tudi izhodišče ali cilj tematsko obarvane pohodniške poti, poleg tega pa prizorišče za kulturne prireditve in družabna srečanja v parku pri Kulturnem centru Semič. V sklopu kulturnega turizma je pomemben tudi projekt Kočevarji, ki vključuje vodene pohode do zapuščenih vasi nekdanjih Kočevarjev in pripoveduje zgodbo o njihovem načinu življenja, arhitekturi ter zgodovinski izgubi skupnosti. Podobno pomemben je projekt Partizanske bolnišnice in pokopališča, ki temelji na ohranjanju partizanske zgodovine z vodenimi ogledi, označitvami in interpretacijo spomenikov iz časa druge svetovne vojne. Pomemben kulturni dogodek je tudi tradicionalna Semiška ohcet, ki jo želijo razviti v sodobno, prepoznavno in strokovno vodeno prireditev nacionalnega pomena z etnološkimi vsebinami, predstavijo vin, kulinariko, obrti, z glasbo, plesom in vključevanjem turistov kot aktivnih udeležencev, s čimer bi se bistveno okrepila kulturna doživetja v občini (PKF tourismexperts GmbH, 2021).

4 METODOLOGIJA

4.1 Namen in cilji zaključne strokovne naloge

Namen zaključno strokovne naloge je podrobneje raziskati kulturne vire in znamenitosti, ki jih občina Semič ponuja obiskovalcem, ter preučiti, na kakšen način so te vsebine vključene v celotno turistično izkušnjo. Cilj zaključno strokovne naloge je raziskati in opredeliti vlogo ter pomen kulture in kulturnega turizma v občini Semič. Pri tem bom preučila obstoječe turistične vire, znamenitosti in dogodke, ki oblikujejo kulturno ponudbo v občini. Poleg tega bom analizirala, kako je kulturni turizem vključen v načrt turističnega razvoja, se osredotočila na ključne izzive, s katerimi se to področje sooča, ter pripravila predloge in usmeritve za izboljšave in nadaljnji razvoj.

4.2 Raziskovalna vprašanja in metodologija

Postavljena raziskovalna vprašanja so oblikovana z namenom, da omogočijo celovito analizo stanja in razvojnega potenciala kulturnega turizma v občini Semič. Z njimi želim preučiti, kakšno vlogo ima kulturni turizem v razvojnih načrtih občine ter kako ga doživlja lokalna skupnost. Pozornost bom namenila tudi zadovoljstvu prebivalcev z razvojem kulturnega turizma, njegovi prepoznavnosti, promociji ter vključevanju kulturnih vsebin v turistične aktivnosti. Zanima me, kako učinkovito se kulturni turizem predstavlja navzven, kako ga občani vrednotijo in katere možnosti obstajajo za njegovo nadgradnjo v prihodnosti.

RV1: Kakšna so mnenja in stališča lokalne skupnosti občine Semič glede kulturnega turizma?

RV2: Ali je kulturni turizem prepoznaven kot nosilni ali podporni produkt v načrtu razvoja turizma v občini Semič?

RV3: Ali je kulturni turizem skriti potencial turističnega razvoja občine Semič?

RV4: Kakšni so izzivi, s katerimi se sooča kulturni turizem v občini Semič?

Raziskovalna vprašanja sem nasloвила z uporabo treh ključnih metod zbiranja podatkov, ki so mi omogočile celovit pristop k preučevanju kulturnega turizma v občini Semič. Najprej sem uporabila metodo deskripcije, ki mi je omogočila opisovanje in razumevanje konteksta obravnavane teme. Druga metoda je bila kvantitativna in je vključevala spletno anketiranje lokalnih prebivalcev. S pomočjo strukturirane ankete sem pridobila širšo perspektivo glede mnenj in stališč lokalne skupnosti o kulturnem turizmu. Tretja metoda so bili intervjuji, izvedeni v okviru kvalitativne raziskave. Z njimi sem pridobila globlje vpoglede v znanje, izkušnje in stališča oseb, ki so vključene v turistično dejavnost. Intervjuji so bili usmerjeni v razumevanje trenutnega stanja, prepoznavanje prednosti ter ugotavljanje morebitnih izzivov, s katerimi se soočajo na področju kulturnega turizma.

4.3 Struktura in vzorec ankete

Na začetku ankete sta bili vključeni demografski vprašnji, ki omogočata zbiranje osnovnih podatkov o respondentih, kot sta spol (moški, ženski, neopredeljen) in starostna skupina (manj kot 20 let, 20–29 let, 30–39 let, 40–49 let, 50–59 let, 60–69 let, 70–79 let, več kot 80 let). Anketa je bila oblikovana tako, da sem lahko dobila čim bolj jasno sliko o mnenjih prebivalcev. Vprašanja so bila različna, nekatere trditve so anketiranci ocenjevali na lestvici od »sploh se ne strinjam« do »povsem se strinjam« (npr. ali podpirajo razvoj turizma, ali menijo, da turizem izboljšuje kakovost življenja, ali je dovolj dogodkov in promocije). V nekaterih vprašanjih so morali izbrati več kulturnih znamenitosti in dogodkov, ki jih poznajo ali so jih že obiskali. Zanimalo me je tudi, kako

pogosto obiskujejo vsebine, kako ocenjujejo raznolikost in promocijo kulturnega turizma (na lestvici od zelo slabo do zelo dobro) ter kako dostopne so informacije. Anketiranci so zapisali tudi, katere posebnosti Semiča bi pokazali turistom, kakšna je njihova prva misel ob kulturni ponudbi, in predlagali nove dogodke. Vprašala sem jih tudi, ali bi priporočili obisk Semiča, ali so zadovoljni s številom turistov in ali menijo, da se je zaradi turizma življenje v občini izboljšalo. Anketa se zaključuje z odprtim vprašanjem, kjer so lahko izrazili svoje želje glede prihodnjih kulturnih dogodkov.

Anketa je skupaj vsebovala 22 vprašanj in je priložena v Prilogi 1. Anketa je bila anonimna in objavljena na spletni strani lka.si. Deljena je bila preko e-pošte in družabnih omrežjih (Instagram, Facebook, Snapchat). Aktivna je bila na voljo za reševanje od 20. 05. 2024 do vključno 02. 04. 2025. Anketa je bila namenjena izključno prebivalcem občine Semič.

S pomočjo anketnega vprašalnika sem anketirala 105 prebivalcev občine Semič. Od vseh anketirancev je bilo 72 odstotkov žensk in 28 odstotkov moških. Največ jih je bilo starih od 20 do 29 let, in sicer 34 odstotkov. Sledijo starostne skupine od 30 do 39 let (18 odstotkov) ter od 40 do 49 let (15 odstotkov). V starostni skupini manj kot 20 let je bilo 12 odstotkov anketirancev, medtem ko je bilo v skupini od 50 do 59 let 11 odstotkov. Starostni skupini od 60 do 69 let in od 70 do 79 let sta bili zastopani vsaka s po 5 odstotkov. Noben anketiranec ni bil starejši od 80 let.

4.4 Struktura in vzorec intervjujev

Intervjuji so sestavljeni iz enajstih odprtih vprašanj, ki naslovijo različne vidike kulturnega turizma, od ocene obstoječe ponudbe, glavnih znamenitosti in skritega potenciala do predlogov za izboljšanje ter vključevanje lokalnih ustvarjalcev. Vprašanja prav tako vključujejo analizo prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti (angl. strengths, weaknesses, opportunities, threats – SWOT), izzive v promociji in strategije za privabljanje turistov. Vprašanja so priložena v Prilogi 2.

Opravila sem tri poglobljene intervjuje, in sicer z zaposlenima v TIC-u in muzejski hiši ter s podžupanom občine. Intervjuja z zaposlenima v TIC-u in muzejski hiši sta bila izvedena julija 2024 v prostorih TIC-a, intervju s podžupanom pa februarja 2025 v sejni sobi Občine Semič. Pred intervjuji so bili udeleženci seznanjeni z namenom raziskave in so soglašali z uporabo zbranih podatkov izključno za potrebe zaključno strokovne naloge. Odgovori so bili zabeleženi v obliki zapisov, ključni deli pa tudi zvočno posneti za lažjo kasnejšo analizo.

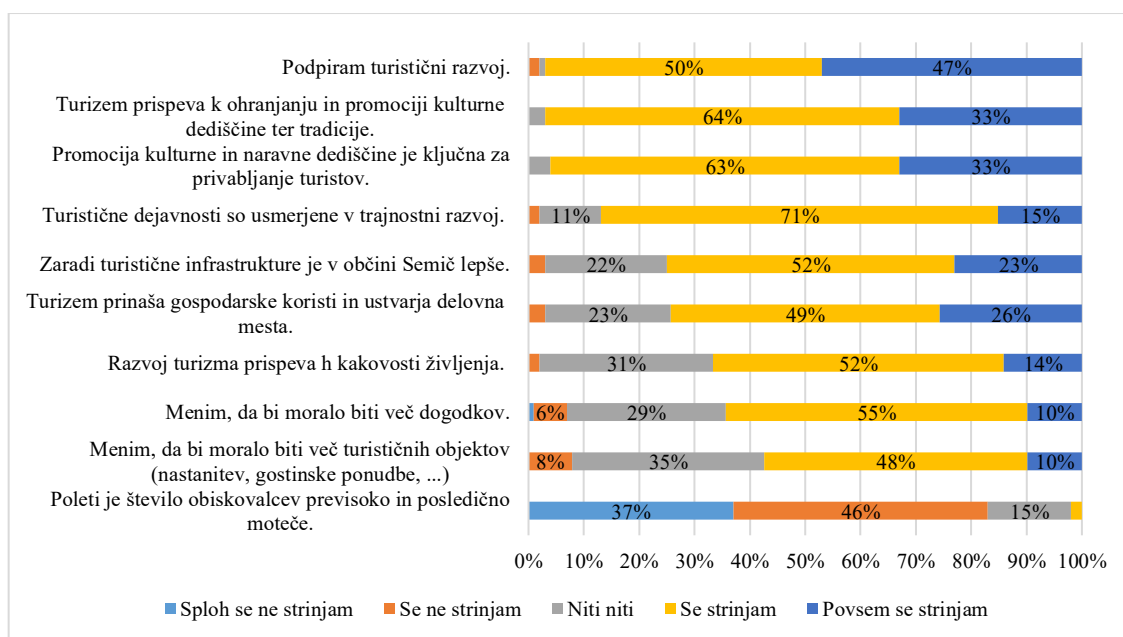
5 ANALIZA IN PREDSTAVITEV REZULTATOV

5.1 Mnenja in stališča lokalne skupnosti občine Semič glede kulturnega turizma

Slika 1 prikazuje mnenja in stališča lokalne skupnosti občine Semič glede kulturnega turizma. Anketiranci so izrazili strinjanje z desetimi trditvami na lestvici od 1 – sploh se ne strinjam do 5 – povsem se strinjam.

Podatki kažejo, da prebivalci občine Semič v veliki meri podpirajo turistični razvoj. 97 odstotkov vprašanih ga podpira, prav tako se 97 odstotkov anketiranih strinja, da turizem pomembno prispeva k ohranjanju in promociji kulturne dediščine ter tradicije, medtem ko 96 odstotkov meni, da je promocija kulturne in naravne dediščine ključna za privabljanje turistov. Poleg tega 86 vprašanih verjame, da so turistične dejavnosti usmerjene v trajnostni razvoj. Da turizem prinaša gospodarske koristi in ustvarja nova delovna mesta, meni 75 odstotkov anketirancev, enak odstotek pa se jih strinja tudi s trditvijo, da je občina Semič zaradi turistične infrastrukture videti lepša. Z nekoliko nižjim, a še vedno pomembnim deležem 66 odstotkov vprašanih ocenjuje, da turizem pozitivno vpliva na kakovost življenja. Kljub splošni podpori turizma so anketiranci opozorili tudi na nekatere izzive in pomanjkljivosti. Kar 65 odstotkov vprašanih meni, da bi morale biti v občini več dogodkov. Pomanjkanje turističnih objektov je izpostavilo 58 odstotkov anketirancev. Le 2 odstotka vprašanih pa meni, da je število obiskovalcev v poletnem času previsoko in moteče.

Slika 1: Podpora razvoja turizma v občini Semič

*Opomba: $n=105$.

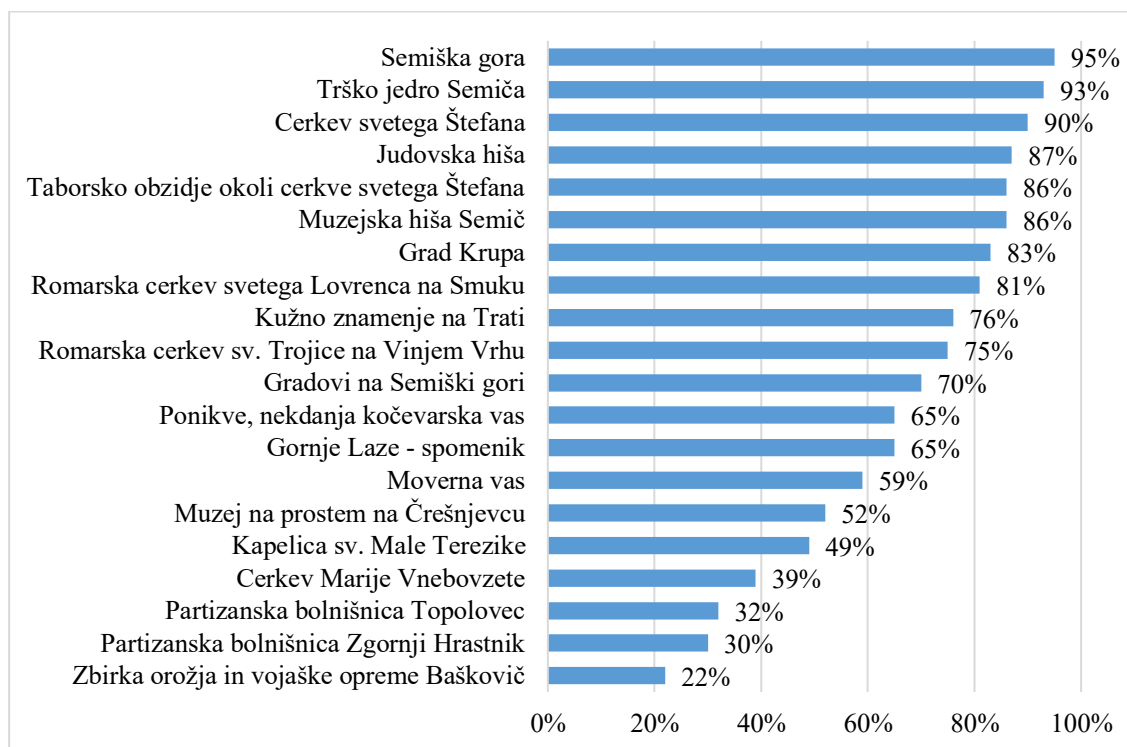
Vir: lastno delo.

Anketiranci so pri odgovoru na vprašanje, kaj je njihova prva asociacija ob premisleku na kulturno ponudbo v občini Semič, najpogosteje omenili tradicionalne prireditve, cerkev sv. Štefana, muzejsko hišo, kulturni center in lokalno kulinarko. Med drugimi asociacijami so se pojavljali še izvir reke Krupe, Semiška gora s smukom in zidanicami ter različni dogodki, kot so prireditve v kulturnem centru in na trškem jedru.

Anketirance sem spraševala, kako pogosto obiskujejo kulturne dogodke ali znamenitosti v občini Semič. Večina anketirancev, kar 57 odstotkov, kulturne dogodke ali znamenitosti obišče nekajkrat letno, medtem ko jih 30 odstotkov to počne enkrat ali dvakrat mesečno. Le 7 odstotkov anketirancev obiskuje tovrstne dogodke vsak teden, medtem ko jih le 6 odstotkov obiskuje manj kot enkrat letno.

V naslednjem vprašanju sem anketirance spraševala, katere od naštetih kulturnih znamenitosti poznajo in ali so jih že obiskali. Rezultati so prikazani na sliki 2. Največ anketirancev je prepoznalo Semiško goro (95 odstotkov), trško jedro Semiča (93 odstotkov) in cerkev svetega Štefana (90 odstotkov), sledijo pa Judovska hiša, taborsko obzidje in muzejska hiša, ki jih pozna več kot 85 odstotkov vprašanih. Med najmanj prepoznavnimi znamenitostmi pa so zbirka orožja in vojaške opreme Baškovič (22 odstotkov), partizanska bolnišnica Zgornji Hrastnik (30 odstotkov) ter Topolovec (32 odstotkov).

Slika 2: Poznavanje in obisk kulturnih znamenitosti

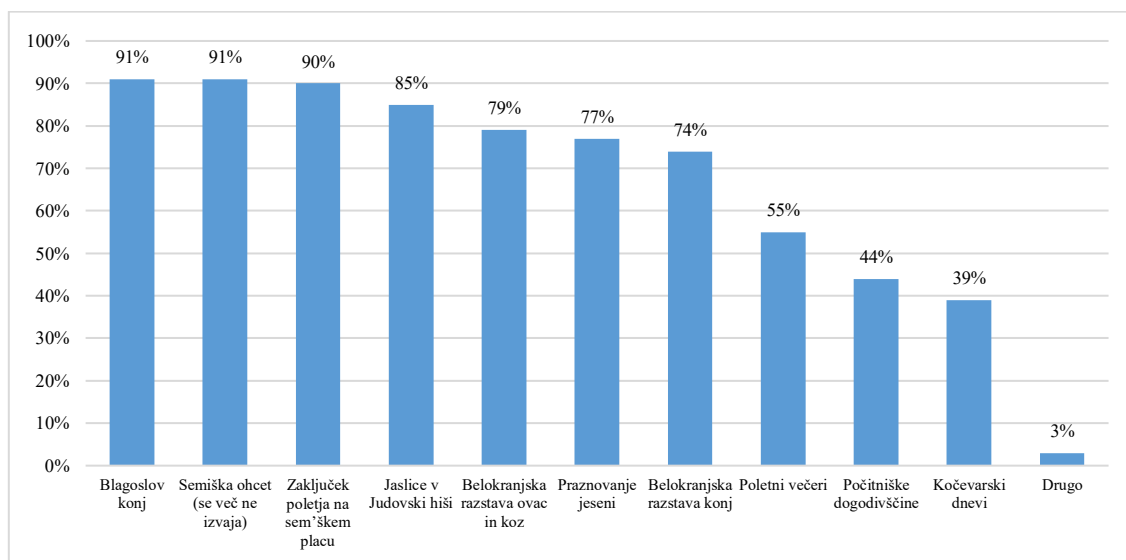

*Opomba: Možnih je več odgovorov; n=105.

Vir: lastno delo.

Na sliki 3 je prikazano poznavanje kulturnih dogodkov med anketiranci, pri čemer sta najbolj prepoznavna dogodka Blagoslov konj in Semiška ohcet (se več ne izvaja) in ju pozna kar 91 odstotkov anketirancev, sledita pa mu Zaključek poletja na sem'škem placu (90 odstotkov) in Jaslice v Judovski hiši (85 odstotkov). Dobro poznani so tudi dogodki, kot so Belokranjska razstava ovac in koz (79 odstotkov), Praznovanje jeseni (77 odstotkov) in Belokranjska razstava konj (74 odstotkov). Srednje prepoznavni so Poletni večeri (55 odstotkov), med najmanj prepoznavnimi pa so Počitniške dogodivščine (44 odstotkov) in Kočevarski dnevi (39 odstotkov). Na vprašanje, kako bi ocenili raznolikost kulturnih dogodkov in znamenitosti v občini Semič, jih je večina (73 odstotkov) ocenila kot dobro, medtem ko jo je 15 odstotkov ocenilo kot odlično. 11 odstotkov anketirancev pa meni, da je raznolikost zgolj zadovoljiva. Noben anketiranec ni raznolikosti ocenil kot slabe. Kot skriti potencial za razvoj kulturnega turizma v občini Semič anketiranci izpostavijo predvsem bogato kulinarčno in vinsko tradicijo, ki bi jo bilo smiselno nadgraditi z degustacijami, delavnicami ter dogodki. Pomembno se jim zdi tudi ohranjanje in promocija kulturne dediščine, vključno z belokranjskimi hišami, lokalno obrtjo, muzeji ter prireditvami o starih časih. Med predlogi izstopajo še ideje o razvoju nove infrastrukture (npr. park pri kulturnem centru), povezovanju z obstoječimi turističnimi produkti ter vključevanju mladih. Prav tako vidijo potencial v sejmih, festivalih in kulturnih dogodkih.

Slika 3: Poznavanje in obisk kulturnih dogodkov

*Opomba: Možnih je več odgovorov; n=105.

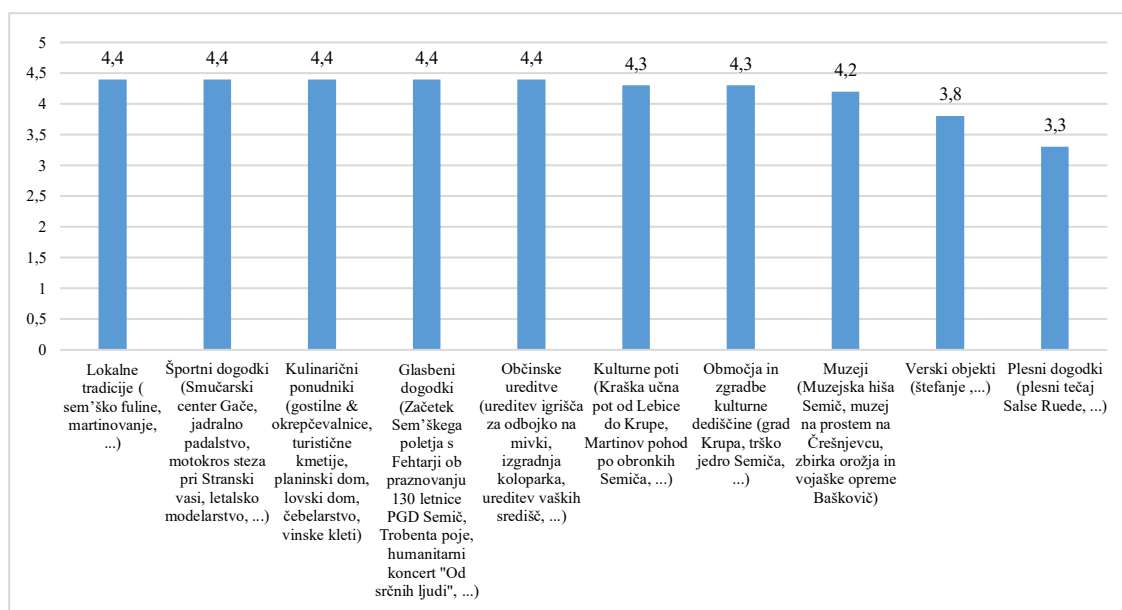
Vir: lastno delo.

Na trditev, da je kulturni turizem eden izmed glavnih/nosilnih produktov regije, je 54 odstotkov odgovorilo, da se strinja s trditvijo, 17 odstotkov anketiranih pa se s trditvijo ne strinja. 29 odstotkov anketirancev je glede te trditve neopredeljenih. Anketirance sem spraševala, kako bi ocenili dostopnost informacij o kulturnih dogodkih in znamenitosti v občini. Večina, 86 odstotkov, ocenjuje dostopnost informacij kot dostopno, 13 odstotkov

vprašanih ocenjuje dostopnost kot deloma dostopno in 1 odstotek anketirancev meni, da so informacije malo dostopne. Glede promocije kulturnega turizma v občini Semič največji delež, 79 odstotkov, meni, da je promocija dobra, 20 odstotkov jo ocenjuje kot povprečno, 1 odstotek anketirancev pa meni, da je promocija slaba.

Na vprašanje o pomembnosti kulturnega turizma za razvoj občine Semič je 53 anketiranih odgovorilo, da je kulturni turizem zelo pomemben za razvoj občine, medtem ko ga 52 anketirancev ocenjuje kot nekoliko pomembnega. Noben anketiranec ni izrazil mnenja, da kulturni turizem ni pomemben za razvoj občine, prav tako ni bilo odgovorov v kategoriji ne vem/ne opredeljujem se. S slike 4 je razvidno, da anketiranci največji pomen za kulturni turizem v občini Semič pripisujejo tistim elementom, ki naj predstavljajo temelj oziroma osnovo za njegov nadaljnji razvoj. Najvišjo povprečno oceno (4,4) so prejeli lokalne tradicije, športni dogodki, kulinaricična ponudba, glasbeni dogodki ter občinske ureditve. Tem sledijo kulturne poti ter območja in zgradbe kulturne dediščine z oceno 4,3. Muzeji so bili ocenjeni s povprečno oceno 4,2. Najmanjši pomen pa so anketiranci pripisali verskim objektom (3,8) in plesnim dogodkom (3,3).

Slika 4: Ocena pomena privlačnosti, lokacij in dogodkov za kulturni turizem v občini Semič

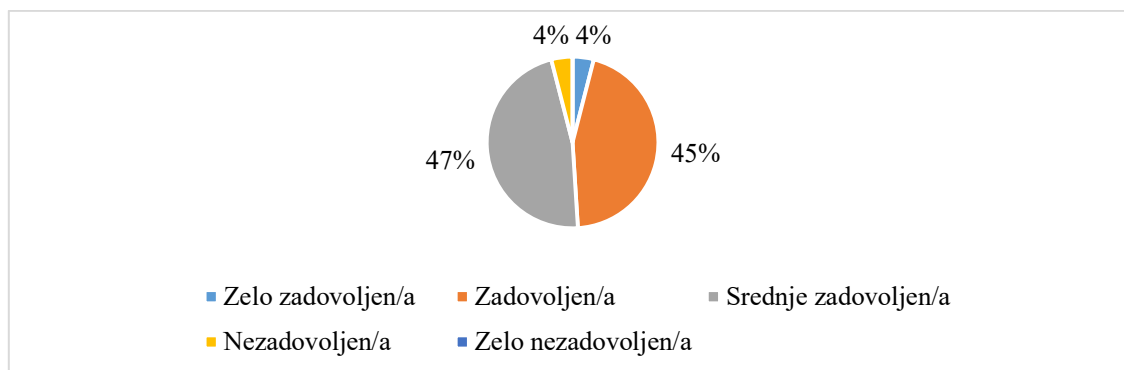
*Opomba: n=105.

Vir: lastno delo.

Anketirance sem vprašala, naj navedejo tri edinstvene značilnosti (posebnosti, prednosti, privlačnosti) Semiča, ki jih v drugih krajih ni in bi jih z veseljem predstavili obiskovalcem. Najpogosteje sta bila omenjena izvir reke Krupe in Muzejska hiša Semič. Pogosto so izpostavili tudi Judovsko hišo in cerkev sv. Štefana, pa tudi Mirno goro in Divji potok. Poleg teh so anketiranci pogosto omenili še prijaznost domačinov, vinske kleti, Gače kot priljubljeno rekreacijsko območje ter urejenost trškega jedra Semiča. S

slike 5 je razvidno, da je večina anketirancev (49 odstotkov) zadovoljna s številom turistov v občini. Srednje zadovoljnih je bilo 48 odstotkov anketirancev, medtem ko je 4 odstotke anketirancev izrazilo nezadovoljstvo.

Slika 5: Zadovoljstvo s številom turistov v občini Semič

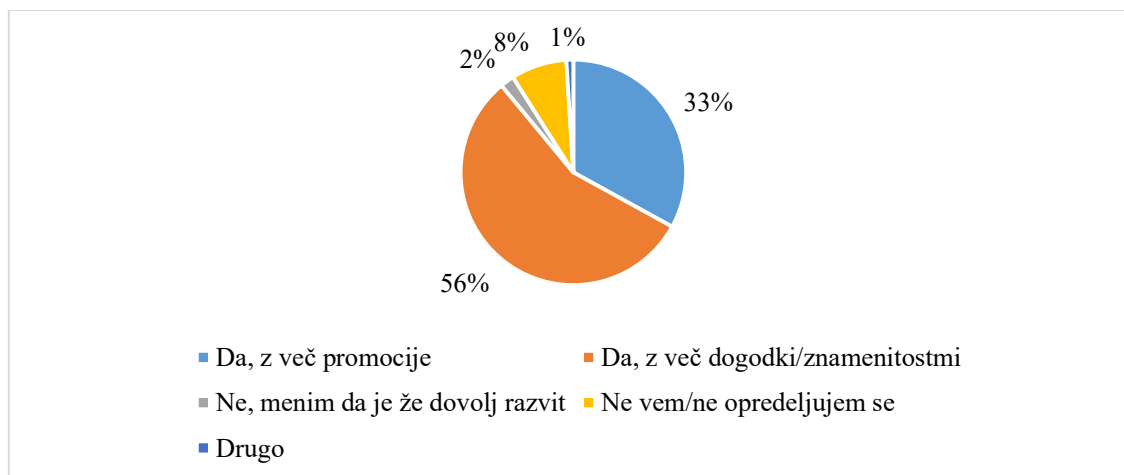

*Opomba: n=105.

Vir: lastno delo.

S slike 6 je razvidno, da je večina anketirancev (56 odstotkov) na vprašanje, ali bi bilo mogoče izboljšati kulturni turizem v občini, odgovorila, da bi se kulturni turizem v občini lahko izboljšal z več dogodki in znamenitostmi, 33 odstotkov vprašanih pa jih poudarja potrebo po večji promociji.

Slika 6: Možnosti za izboljšanje kulturnega turizma v občini Semič

*Opomba: n=105.

Vir: lastno delo.

Na vprašanje, kako pogosto delijo nasvete o obisku in kulturni ponudbi turistom v občini, je skoraj polovica anketirancev (49 odstotkov) odgovorila, da to počnejo včasih, 27 odstotkov jih nasvete deli pogosto, medtem ko 24 odstotkov to počne le redko oziroma skoraj nikoli. Kljub temu pa bi večina anketirancev priporočila obisk občine turistom in

obiskovalcem, saj jih je 83 odstotkov odgovorilo z verjetno, 15 odstotkov z morda, le 2 odstotka pa menita, da bi to storili malo verjetno oziroma verjetno ne.

Na vprašanje, ali se je zaradi turizma kakovost bivanja v občini povečala, je 56 odstotkov anketirancev odgovorilo pritrdilno, medtem ko jih 44 odstotkov meni, da se ni izboljšala. Podobni so tudi rezultati na vprašanje, ali je na kakovost bivanja vplival kulturni turizem. 58 odstotkov anketirancev meni, da se je kakovost bivanja zaradi kulturnega turizma povečala, 42 odstotkov pa je odgovorilo, da ne.

Na zadnje vprašanje, kakšne vrste dogodkov v občini Semič, ki bi pritegnili obiskovalce, bi si osebno v prihodnje želeli še več (in večjih), so anketiranci najpogosteje izpostavili več glasbenih dogodkov, vključno s koncerti, glasbenimi festivali in nastopi z živo glasbo. Velik poudarek je tudi na dogodkih za mlade, predvsem glasbenih, in rekreativnih dogodkih. Poleg tega so izpostavili tudi kulturne dogodke, kot so prikaz ljudskih običajev, delavnice o ozaveščanju varovanja dediščine in animacije za najmlajše. Anketiranci si želijo tudi več kulinarčnih dogodkov ter poletnih prireditev, kot so poletni koncerti in večji festivali.

5.2 Mnenja lokalnih ustanov o pomenu kulturnega turizma v Semiču?

Odgovori v nadaljevanju so nastali na podlagi dveh ločenih intervjujev. Prvi intervju je bil opravljen z dvema sogovornicama, ki sta vključeni v razvoj turizma in kulture v občini Semič. Obe delujeta v TIC-u Semič in Muzejski hiši Semič, kjer skrbita za promocijo kraja, sprejem obiskovalcev in pripravo dogodkov. Ker sta intervju opravili skupaj, so njihovi odgovori zapisani skupaj, saj sta se med seboj dopolnjevali in oblikovali skupno mnenje o trenutnem stanju in prihodnosti kulturnega turizma v občini. Drugi intervju je bil opravljen s podžupanom občine Semič, ki je predstavil širši pogled na strateški razvoj turizma in kulture ter vlogo občine pri podpori teh dejavnosti.

Sogovornici ocenjujeta, da je ponudba kulturnega turizma v občini Semič trenutno dobro razvita, zlasti glede na velikost občine in obstoječe zmogljivosti, vendar poudarjata, da je še veliko prostora za izboljšave. Eden izmed glavnih izzivov je odvisnost od zunanjih finančnih sredstev, saj se razvoj pogosto ustavi pri neuspešnih razpisih. Po njunem mnenju je ključna tudi vizija, želja in pripravljenost za delo, a brez sistemske podpore in ustreznih sredstev težko uresničujejo ideje. Obenem opozarjata na pomembnost strateških dokumentov, kot je strategija razvoja do leta 2030, ki daje okvir za prihodnje usmeritve. Med najbolj prepoznavnimi kulturnimi vsebinami v občini izpostavljata razstavo ovac in koz, ki ima dolgoletno tradicijo in vedno pritegne obiskovalce. Pomembna je tudi sakralna dediščina ter kulturni center, kjer se skozi vse leto odvijajo različni dogodki. Kočevarska dediščina predstavlja pomemben del kulturne ponudbe, vendar je številni turisti pred obiskom ne poznajo. Med obiskom pa jih nanjo pogosto usmerita sami skupaj z lokalnimi ponudniki, saj želijo obiskovalcem predstaviti zgodovino in posebnosti območja, ki jih sicer morda ne bi odkrili sami. Posebno zanimanje obiskovalcev vzbuja

kočevarsko pokopališče z ohranjenimi nemškimi napisi. Kot skriti potencial kulturnega turizma sogovornici izpostavita kočevarsko dediščino, ki ima še veliko neizkoriščenih vsebin. Poleg tega opozorita na območje bajerja, kjer se nahaja zapuščena stavba z zgodovinsko vrednostjo; v preteklosti je bila del železniškega skladišča in je služila za prečiščevanje vode. V tej stavbi vidita potencial za ureditev manjšega muzeja, saj objekt nosi pomembno tehnično in zgodovinsko dediščino. Kljub vandalizmu in zapuščenosti ostaja lokacija zanimiva zaradi svoje lege in zgodbe. Sogovornici menita, da je pomembno vključevati elemente, ki obiskovalcem nudijo pristno, osebno izkušnjo. Poudarili sta, da si turisti želijo stika z lokalnimi ljudmi in njihovimi zgodbami. Ena izmed zanimivih idej je vključitev ljubezenske zgodbe med pesnikom Simonom Jenkom in Leopoldino v obliki dramskega vložka med vodenjem po trškem jedru. Poudarjena sta pomen pripovedništva (angl. *storytelling*) in vloga lokalnih ponudnikov, ki z načinom predstavljanja svoje dejavnosti močno vplivata na doživetje obiskovalcev. Med prednostmi kulturnega turizma v občini sogovornici izpostavljata raznoliko kulturno dediščino, prijaznost domačinov in dejstvo, da kraj še ni podvržen masovnemu turizmu. Domačini pogosto spontano pomagajo obiskovalcem, kar ustvarja posebno pozitivno izkušnjo. Slabost pa je pomanjkanje kadra oziroma ljudi, na katere bi se lahko zanesli, pomanjkanje sredstev ter omejene možnosti za organizacijo večjih kulturnih dogodkov. Priložnosti prepoznata v povezovanju z drugimi akterji, vključevaju mladih in čezmejnemu sodelovanju. Kot nevarnosti omenjata možnost izgube identitete ob večjem turističnem obisku in propadanje kulturnih vsebin, kot so neurejene kočevarske vasi, kjer obstaja tudi nevarnost poškodb zaradi zapuščenih struktur. Izzive vidita predvsem v pomanjkanju kadra, omejenih finančnih sredstvih, nepovezanosti med posameznimi deležniki in nezadostni vključenosti lokalne skupnosti v oblikovanje turistične strategije. Prav tako izpostavljata, da ni vedno pravočasnega vključevanja strokovnih delavcev pri pripravi projektov in razpisov, kar otežuje dolgoročno in kakovostno načrtovanje. Statistični podatki kažejo na postopno povečanje števila tako domačih kot tujih obiskovalcev v obdobju 2021–2023. Strategije za privabljanje turistov vključujejo stalno ponudbo, ki temelji na avtentičnih izkušnjah, vodenih ogledih, lokalni kulinariki in dogodkih v kulturnem centru. Med najbolj priljubljenimi programi sta ogled muzejske hiše in vinske kleti, kjer obiskovalci lahko poskusijo lokalna vina. Poudarek je na povezovanju kulturne dediščine z vinsko tradicijo, kar ustvarja edinstveno izkušnjo, ki združuje zgodovino in današnji utrip kraja. Lokalni umetniki in obrtniki imajo v občini možnost brezplačne uporabe prostorov kulturnega centra za razstave, tečaje in druge dejavnosti. Občina jih podpira tudi z dodeljevanjem manjših naročil, npr. za ureditev prostorov, ter z nudenjem pomoči pri izdaji knjig, pesniških zbirk in drugih projektov. S tem jim omogočajo večjo vključenost v kulturno življenje kraja ter večjo prepoznavnost med obiskovalci. Za večjo prepoznavnost kulturnega turizma je po mnenju sogovornic ključna močnejša promocija, ki mora biti »udarna« in domisljena. Potrebno je ustvariti vsebine, ki izstopajo in pritegnejo širšo pozornost. Pomembno je tudi, da lokalno prebivalstvo samo začne ceniti in podpirati svojo ponudbo, saj se prepoznavnost nazven gradi tudi na notranji povezanosti in ponosu. Za uspešen razvoj kulturnega turizma v

prihodnosti sogovornici izpostavljata večjo povezanost med občinsko upravo, lokalnimi ponudniki in strokovnimi institucijami. Poudarjata potrebo po večji vključenosti ponudnikov v pripravo strategij in razpisov že v zgodnji fazi načrtovanja. Pomemben dejavnik je tudi usklajena strategija, ki bo povezovala celotno Belo krajino in upoštevala posebnosti občine Semič. Sodelovanje, odprta komunikacija in vključevanje vseh deležnikov so po njunem mnenju temelji uspeha.

Sogovornik, podžupan Občine Semič, je v pogovoru podal vpogled v trenutno stanje kulturnega turizma v občini ter izpostavil priložnosti za njegov nadaljnji razvoj. Po njegovih besedah je kulturna ponudba zadovoljiva, saj občina razpolaga z več pomembnimi in lepo urejenimi točkami, kot so pred kratkim prenovljena muzejska hiša, učni vrt dr. Derganca, prenovljeno trško jedro ter kulturni center, ki gosti kar 360 dogodkov letno, med njimi razstave, delavnice in prireditve. Med glavnimi znamenitostmi, ki privabljajo obiskovalce, izpostavlja obnovljeno cerkev sv. Štefana s kapelico sv. Male Terezike, zgodovinsko pomembne kočevarske vasi ter spomenik prvi belokranjski četi v Gornjih Lazah, ki je neposredno povezan s praznikom občine. Poudarja, da je v preteklosti potekala Semiška ohcet, ki jo danes nadgrajujejo v okviru etno kulturne prireditve. Ta prireditev vključuje prikaz tradicionalnih običajev, kot so fantovščina, prošnjačenje in poroka v narodnih nošah. Sogovornik verjame, da v občini obstaja še veliko neizkoriščenih možnosti, med njimi bolj poudarjena vloga domačega pesnika Lojzeta Krakarja, ob čigar 100-letnici rojstva bo prihodnje leto v Semiču razglašeno Krakarjevo leto. Med predlogi za dopolnitev stalne turistične ponudbe navaja tudi večjo promocijo naravnega bisera – divjega potoka v Črmošnjicah, ki ga domačini primerjajo z »malimi Plitvičkimi jezeri«, ter boljše predstavitev ostankov kočevarskih vasi. Kot prednost občine navaja njeno majhnost, saj lahko obiskovalci v enem dnevu obišejo veliko znamenitosti, med slabostmi pa izpostavlja predvsem nezadostno promocijo, ki predstavlja nevarnost, saj zaradi tega obisk lahko upade. Med priložnostmi vidi širšo promocijo ne le znotraj občine, temveč tudi po celotni Beli krajini in Sloveniji. Glavni izziv je po njegovem mnenju premalo zaposlenih na področju turizma in promocije, saj se trenutni kader osredotoča predvsem na dogodke v kulturnem centru. Kljub vsemu pa opaža, da se obisk dogodkov povečuje, kar pripisuje raznolikemu programu, ki vključuje tudi slikarske razstave, kolonije ter razstave paraplegikov in domačih kulturnih ustvarjalcev. Občina aktivno podpira lokalne umetnike in obrtnike, saj jim omogoča brezplačne razstave ter jih vključuje v večje dogodke. Za izboljšanje prepoznavnosti kulturnega turizma predlaga, da poleg obstoječih zgibank več pozornosti namenijo promociji na družabnih omrežjih. Ključno za dolgoročni uspeh pa vidi v prenosu znanja na mlade in njihovo aktivno vključevanje kot izobraženih vodnikov, ki bodo znali kulturno dediščino predstaviti obiskovalcem na zanimiv in avtentičen način.

5.3 Odgovori na raziskovalna vprašanja in predlogi

Pri prvem raziskovalnem vprašanju sem se osredotočila na mnenja in stališča lokalne skupnosti občine Semič glede kulturnega turizma. Rezultati raziskave kažejo, da prebivalci občine Semič podpirajo razvoj kulturnega turizma in ga vidijo kot pomembnega za ohranjanje dediščine, izboljšanje kakovosti življenja ter gospodarski napredek. Dobro poznajo lokalne znamenitosti in dogodke ter jih pogosto obiskujejo, hkrati pa bi večina občino priporočila obiskovalcem. Kljub pozitivnim stališčem so opozorili na potrebo po več kulturnih prireditvah, boljši turistični infrastrukturi in učinkovitejši promociji. Kot največji potencial vidijo bogato kulinarično in vinsko tradicijo ter lokalno obrt. Prebivalci so na splošno zadovoljni s trenutnim stanjem, a menijo, da bi se kulturni turizem z dodatnimi izboljšavami še lahko okrepil.

Pri drugem vprašanju sem raziskovala, ali občina kulturni turizem prepoznava kot pomemben del turistične ponudbe. Anketa je pokazala, da 54 odstotkov meni, da je kulturni turizem eden glavnih turističnih produktov regije. Čeprav se kulturni turizem omenja kot pomemben, pa v praksi še vedno ni glavni del turistične ponudbe. V načrtu razvoja turizma do leta 2030 je sicer označen kot priložnost za razvoj, vendar ne kot glavni nosilec. Tudi intervjuji so pokazali, da se zavedajo pomena kulturnega turizma, a menijo, da manjka usmeritev in podpora. Potrebna bi bila skupna vizija, ki bi kulturno ponudbo povezala v prepoznaven turistični izdelek.

Pri tretjem vprašanju sem raziskovala, ali ima Semič še neizkoriščen kulturni potencial. Ugotovila sem, da ima občina veliko zanimivih zgodb, kot so kočevarska dediščina, partizanske bolnišnice, stare tehnične lokacije, kot je bajer, in tradicionalna arhitektura. Te vsebine bi lahko povezali v posebne turistične produkte. Veliko turistov najbolj zanimajo prav lokalne zgodbe in dediščina, a občina še nima pripravljenih programov, ki bi to ponujali.

Četrto vprašanje se je nanašalo na izzive kulturnega turizma. Največja težava je pomanjkanje sredstev, kadra in medsebojnega sodelovanja. Veliko je odvisno od uspešnih razpisov in prostovoljcev. Nekatere lokacije, kot so kočevarske vasi ali zgodovinske točke v naravi, so slabo označene ali težko dostopne. Prav tako domačini niso vključeni v načrtovanje, kar vpliva na njihovo pripravljenost za sodelovanje.

Na podlagi ugotovitev predlagam, da se kulturni turizem v Semiču razvija bolj načrtno in dolgoročno, saj ima velik potencial. Potrebna je jasna strategija, ki povezuje kulturne vsebine z naravo, kulinariko in rekreacijo. Ključni elementi so obnova zgodovinsko pomembnih mest, kot so bajer in kočevarske vasi, vključitev v tematske poti ter pripovedovanje lokalnih zgodb in legend. Obiskovalce je smiselno aktivno vključiti v delavnice, predstavitve običajev in kulinarične izkušnje. Za uspeh je nujno sodelovanje vseh deležnikov, zlasti mladih, ki jih je treba vključiti v kulturne projekte preko šol in

lokalnih ustanov. Za večjo obveščenost obiskovalcev predlagam razvoj spletne platforme ali mobilne aplikacije z zbranimi informacijami o ponudbi.

5.4 Omejitve raziskave

Pri izvedbi ankete sem bila omejena le na prebivalce občine Semič. Poleg tega se je pojavil tudi problem vzorčenja, saj je bila anketa objavljena le na spletu in deljena prek družbenih omrežij ter e-pošte. Zaradi tega so jo večinoma izpolnili mlajši prebivalci in tisti, ki so bolj aktivni na spletu. Nekatero starostno skupino, zlasti starejši, so bile zato slabše zastopane. Med sodelujočimi je bilo tudi precej žensk kot moških. Ljudje, ki nimajo dostopa do interneta ali niso pogosto na spletu, ankete niso mogli izpolniti. Zato rezultati ne predstavljajo vseh prebivalcev enako dobro.

V raziskavi sem izbrala tri ključne osebe, ki imajo neposreden stik z razvojem in promocijo kulturnega turizma. Vzorčenje pri intervjujih je bilo namenoma ciljno, saj sem želela pridobiti poglobljene in strokovne poglede od ljudi, ki aktivno sodelujejo v turističnih dejavnostih in lokalnem upravljanju. Ker sem govorila le z nekaj izbranimi osebami, njihovi odgovori ne predstavljajo celotnega prebivalstva ali vseh pomembnih skupin, ampak so dodatek, ki dopolnjuje anketo.

6 SKLEP

V zaključni strokovni nalogi sem raziskovala, kako je razvit kulturni turizem v občini Semič in kakšne možnosti ima za nadaljnji razvoj. S pomočjo pregleda dokumentov, ankete med prebivalci in intervjujev z osebami, ki so vključene v turizem in kulturo, sem prišla do ugotovitev, da je kulturni turizem v občini Semič prisoten, vendar še ni dovolj močno vključen v glavno turistično ponudbo. Ugotovila sem, da je ponudba kulturnih vsebin bogata, saj ima občina veliko kulturnih znamenitosti in prireditev. Kljub temu so te vsebine pogosto predstavljene kot dodatek k drugim vrstam turizma, ne pa kot glavni razlog za obisk kraja. Anketirani prebivalci občine so večinoma mnenja, da ima Semič zanimive kulturne vsebine in dogodke, a bi jih bilo potrebno še bolj razviti, promovirati in predstaviti širši javnosti. Izkazalo se je tudi, da obiskovalce zanimajo dogodki, kjer se lahko naučijo nekaj o zgodovini kraja, vidijo kulturne posebnosti in uživajo v domači hrani. Prebivalci kulturni turizem večinoma podpirajo in menijo, da lahko pozitivno vpliva na kakovost življenja v kraju.

Med največjimi izzvi za razvoj kulturnega turizma so pomanjkanje sredstev, kadra in medsebojnega sodelovanja. Nekatero pomembne lokacije so slabo označene ali težko dostopne, domačini pa niso dovolj vključeni v načrtovanje in izvajanje turističnih vsebin. Prav zato je nujno, da se kulturni turizem razvija bolj načrtno in dolgoročno, z jasno strategijo, ki bo povezovala kulturne vsebine z naravo, kulinariko in rekreacijo. Pomembno je tudi, da se obnovijo in ustrezno uredijo zgodovinsko pomembna mesta ter

da se jih vključi v tematske poti. Poleg tega ima velik pomen pripovedovanje lokalnih zgodb in legend, saj to ponudi osebno izkušnjo in poveča zanimanje za destinacijo.

Glavni cilj naloge je bil ugotoviti, kakšno vlogo ima kulturni turizem v občini Semič ter kako ga še izboljšati in nadgraditi. Na osnovi odgovorov na raziskovalna vprašanja sem lahko potrdila, da ima Semič veliko neizkoriščenega potenciala, ki bi ga bilo vredno bolje izkoristiti v prihodnje. Kulturni turizem lahko postane pomembna priložnost za razvoj, če se vanj usmeri več pozornosti, sredstev in sodelovanja različnih akterjev.

Za nadaljnje raziskave bi bilo koristno poglobljeno raziskati turiste, ki obiskujejo Belo krajino, da bi bolje razumeli njihove želje, potrebe in pričakovanja, in primerjati razvoj kulturnega turizma v občini Semič z drugimi podobnimi občinami v Sloveniji. Poleg tega bi lahko raziskave usmerili v razvoj modelov sodelovanja med lokalnimi skupnostmi, podjetji in kulturnimi organizacijami, ki bi še dodatno okrepili kulturni turizem in njegov vpliv na razvoj regije.

LITERATURA IN VIRI

1. GlobalData. (2018). *Key trends in cultural tourism*. https://www.slovenia.info/uploads/tta/globaldata_keytrendsinculturaltourism_140119.pdf
2. Kulturni center Semič. (brez datuma a). *Koledar dogodkov*. <https://www.kc-semic.si/dogodki/koledar-dogodkov/>
3. Kulturni center Semič. (brez datuma b). *Kultura*. <https://www.kc-semic.si/kultura-kc-semic/>
4. Kulturni center Semič. (brez datuma c). *Kulturne znamenitosti Semiča*. <https://www.kc-semic.si/turizem-in-sport/kulturne-znamenitosti/>
5. Kulturni center Semič. (brez datuma d). *Kulturni center Semič*. <https://www.kc-semic.si/kultura/kulturni-center-semic/>
6. Nared, J., Perko, D. in Razpotnik, V. N. (2013). *Nove razvojne perspektive*. Regionalni razvoj, št. 4 [Zbornik]. Založba ZRC. <https://doi.org/10.3986/9789610503507>
7. PKF tourismexperts GmbH. (2021, 24. november). *Načrt razvoja turizma v občini Semič do leta 2030*. <https://www.semich.si/DownloadFile?id=457356>
8. Richards, G. (1996). *Cultural tourism in Europe*. CAB International.
9. Richards, G. (2005). *City Tourism & Culture: The European Experience*. World Tourism Organization.
10. Slovenska turistična organizacija. (2017, junij). *Operativni načrt trženja kulturnega turizma Slovenije 2018-2020 (ONKULT)*. https://www.slovenia.info/uploads/dokumenti/turisticni-produkti/onkult_2018-2020_web.pdf

11. Slovenska turistična organizacija. (2019, 28. februar). *Ključni trendi kulturnega turizma*. <https://www.slovenia.info/sl/novinarsko-sredisce/novice/9280-kljucni-trendi-kulturnega-turizma>
12. Tourism Notes. (brez datuma). *Cultural Tourism: Definitions, Types, Advantages & Disadvantages, or Stakeholders of Cultural Tourism*. <https://tourismnotes.com/cultural-tourism/>
13. World Tourism Organization. (2019). *UNWTO tourism definitions*. UNWTO. <https://doi.org/10.18111/9789284420858>

PRILOGA

Priloga 1: Spletna anketa

Pozdravljeni,

sem Katja Kofalt, študentka Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, in pripravljam zaključno strokovno nalogo. Namen raziskave je ugotoviti širšo perspektivo z mnenji in stališči lokalne skupnosti glede kulturnega turizma kot skritega potenciala za turistični razvoj Občine Semič.

Anketa je anonimna, za izpolnjevanje pa boste potrebovali približno 5 minut časa. Zbrani podatki bodo obravnavani strogo zaupno ter bodo uporabljeni izključno za pripravo te zaključno strokovne naloge.

Za vaše sodelovanje se vam prijazno zahvaljujem.

Q1 - Spol:

- Ženski
- Moški
- Neopredeljen

Q2 - Starost:

- Manj kot 20 let
- 20-29 let
- 30-39 let
- 40-49 let
- 50-59 let
- 60-69 let
- 70-79 let
- Več kot 80 let

Q3 - Ocenite trditve o podpori razvoja turizma v občini Semič na lestvici od sploh se ne strinjam do povsem se strinjam.

	Sploh se ne strinjam	Se ne strinjam	Niti niti	Se strinjam	Povsem se strinjam
Podpiram turistični razvoj.	☐	☐	☐	☐	☐
Poleti je število obiskovalcev previsoko in posledično moteče.	☐	☐	☐	☐	☐
Menim, da bi moralo biti več turističnih objektov (nastanitev, gostinske ponudbe ...)	☐	☐	☐	☐	☐

Menim, da bi moralo biti več dogodkov.	☐	☐	☐	☐	☐
Turizem prispeva k ohranjanju in promociji kulturne dediščine ter tradicije.	☐	☐	☐	☐	☐
Zaradi turistične infrastrukture je v občini Semič lepše.	☐	☐	☐	☐	☐
Turizem prinaša gospodarske koristi in ustvarja delovna mesta.	☐	☐	☐	☐	☐
Promocija kulturne in naravne dediščine je ključna za privabljanje turistov.	☐	☐	☐	☐	☐
Turistične dejavnosti so usmerjene v trajnostni razvoj.	☐	☐	☐	☐	☐
Razvoj turizma prispeva h kakovosti življenja.	☐	☐	☐	☐	☐

Q4 - Navedite tri edinstvene značilnosti (posebnosti, prednosti, privlačnosti) Semiča, ki jih v drugih krajih ni in bi zanje s ponosom povedali obiskovalcem.

Q5 - Kaj je vaša prva asociacija, ko pomislite na kulturno ponudbo v občini Semič?

Q6 - Katero od naslednjih kulturnih znamenitosti poznate ali ste že obiskali? Možnih je več odgovorov.

- Kapelica sv. Male Terezike
- Zbirka orožja in vojaške opreme Baškovič
- Trško jedro Semiča
- Partizanska bolnišnica Topolovec
- Taborsko obzidje okoli cerkve svetega Štefana
- Romarska cerkev svetega Lovrenca na Smuku
- Semiška gora
- Ponikve, nekdanja kočevarska vas
- Partizanska bolnišnica Zgornji Hrastnik
- Muzejska hiša Semič
- Muzej na prostem na Črešnjevcu
- Moverna vas
- Kužno znamenje na Trati
- Judovska hiša
- Gradovi na Semiški gori
- Grad Krupa
- Gornje Laze - spomenik
- Cerkev svetega štefana
- Cerkev Marije Vnebovzete
- Romarska cerkev sv. Trojice na Vinjem Vrhu

Q7 - Katerega od naslednjih kulturnih dogodkov poznate ali ste že obiskali? Možnih je več odgovorov.

- Zaključek poletja na sem'škem placu
- Blagoslov konj
- Jaslice v Judovski hiši
- Praznovanje jeseni
- Belokranjska razstava konj
- Počitniške dogodivščine
- Kočevarski dnevi
- Semiška ohcet (se več ne izvaja)
- Poletni večeri
- Belokranjska razstava ovac in koz
- Drugo:

Q8 - Kako pogosto obiskujete kulturne dogodke ali znamenitosti v občini Semič?

- Vsak teden
- Enkrat ali dvakrat mesečno
- Nekajkrat letno
- Redko, manj kot enkrat letno
- Nikoli še nikoli nisem obiskal/a kulturnih dogodkov ali znamenitosti v občini Semič

Q9 - Kulturni turizem je eden izmed glavnih/nosilnih produktov naše regije.

- 1 - Popolnoma se strinjam
- 2 - Ne strinjam se
- 3 - Ne vem/neopredeljen/a
- 4 - Strinjam se
- 5 - Popolnoma se strinjam

Q10 - Kaj po vašem mnenju predstavlja skriti potencial za kulturni turizem občine Semič?

Q11 - Kako bi ocenili raznolikost kulturnih dogodkov in znamenitosti v občini Semič?

- Odlična
- Dobra
- Zadovoljiva
- Slaba

Q12 - Ali menite, da je kulturni turizem pomemben za razvoj občine Semič?

- Da, zelo pomemben
- Da, nekoliko pomemben
- Ne, ni pomemben
- Ne vem/ne opredeljujem se

Q13 - Kulturni turizem v občini Semič zajema raziskovanje in doživljanje bogate kulturne dediščine z obiskom zgodovinskih znamenitosti, muzejev, kulturnih dogodkov ter spoznavanjem lokalne kulinarike in tradicionalnih obrti. Ocenite promocijo kulturnega turizma v občini Semič.

- 5 - Zelo dobro
- 4 - Dovolj dobro
- 3 - Povprečno
- 2 - Slabo
- 1 - Zelo slabo

Q14 - Kako bi ocenili dostopnost informacij o kulturnih dogodkih in znamenitostih v občini Semič?

- 5 - Zelo dostopne
- 4 - Dostopne
- 3 - Deloma dostopne
- 2 - Malo dostopne
- 1 - Niti malo dostopne

Q15 - Ocenite pomen posamezne privlačnosti, lokacije ali dogodka za kulturni turizem v občini Semič na lestvici od sploh ni pomembno do zelo pomembno.

	Sploh ni pomembno	Ni pomembno	Nevtralno	Pomembno	Zelo pomembno
Verski objekti (štefanje ...)	☐	☐	☐	☐	☐
Plesni dogodki (plesni tečaj Salse Ruede ...)	☐	☐	☐	☐	☐
Lokalne tradicije (sem'ško fuline, martinovanje ...)	☐	☐	☐	☐	☐
Športni dogodki (Smučarski center Gače, jadralno padalstvo, motokros steza pri Stranski vasi, letalsko modelarstvo ...)	☐	☐	☐	☐	☐

Kulinarični ponudniki (gostilne & okrepčevalnice, turistične kmetije, planinski dom, lovski dom, čebelarstvo, vinske kleti)	☐	☐	☐	☐	☐
Muzeji (Muzejska hiša Semič, muzej na prostem na Črešnjevcu, zbirka orožja in vojaške opreme Baškovič)	☐	☐	☐	☐	☐
Glasbeni dogodki (Začetek Sem'škega poletja s Fehtarji ob praznovanju 130 letnice PGD Semič, Trobenta poje, humanitarni koncert "Od srčnih ljudi" ...)	☐	☐	☐	☐	☐
Občinske ureditve (ureditev igrišča za odbojko na mivki, izgradnja koloparka, ureditev vaških središč ...)	☐	☐	☐	☐	☐
Kulturne poti (Kraška učna pot od Lebice do Krupe, Martinov pohod po obronkih Semiča ...)	☐	☐	☐	☐	☐
Območja in zgradbe kulturne dediščine (grad Krupa, trško jedro Semiča ...)	☐	☐	☐	☐	☐

Q16 - Ali menite, da bi se kulturni turizem v občini Semič lahko še izboljšal?

- Da, z več promocije
- Da, z več dogodki/znamenitostmi
- Ne, menim, da je že dovolj razvit
- Ne vem/ne opredeljujem se
- Drugo:

Q17 - Kako pogosto delite nasvete o obisku in kulturni ponudbi turistom v občini Semič?

- Zelo pogosto
- Pogosto
- Včasih
- Skoraj nikoli
- Nikoli

Q18 - Ali bi priporočili obisk občine Semič turistom in obiskovalcem?

- Zelo verjetno
- Verjetno
- Morda
- Malo verjetno
- Verjetno ne

Q19 - Ali menite, da se je zaradi turizma kakovost bivanja v občini povečala?

- Da
- Ne

Q20 - Ali menite, da se je zaradi kulturnega turizma kakovost bivanja v občini povečala?

- Da
- Ne

Q21 - Kako ste zadovoljni s številom turistov, ki se zadržujejo v občini Semič?

- Zelo zadovoljen/a
- Zadovoljen/a
- Srednje zadovoljen/a
- Nezadovoljen/a
- Zelo nezadovoljen/a

Q22 - Kakšne vrste dogodkov v občini Semič, ki bi pritegnili obiskovalce, bi si vi osebno v prihodnje želeli še več (in večjih)?

Priloga 2: Vprašanja za intervju

1. Kako bi ocenili trenutno ponudbo kulturnega turizma v občini Semič in v kakšni meri menite, da je ta dobro razvita?
2. Katere so glavne kulturne znamenitosti ali prireditve v občini Semič, ki privabljajo turiste?
3. Kaj po vašem mnenju predstavlja skriti potencial za kulturni turizem občine Semič?
4. Katere kulturni elementi in doživetja bi po vašem mnenju bilo smiselno vključiti v stalno turistično ponudbo občine Semič ter jih dodatno promovirati tudi kot samostojne turistične produkte?
5. Katere so po vašem mnenju prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti kulturnega turizma v občini Semič?
6. Kakšni so po vašem mnenju največji izzivi, s katerimi se soočate pri razvoju in promociji kulturnega turizma v občini Semič?
7. Kako se je obisk kulturnih dogodkov ali znamenitosti spreminjal v zadnjih letih in kakšne strategije uporabljate za pritegnitev večjega števila turistov? Povzemite v približnih številkah.
8. Kateri so najbolj priljubljeni programi, povezani z lokalno kulturo, ki jih TIC Semič ponuja turistom?
9. Kako podpirate lokalne umetnike, obrtnike ali kulturne ustvarjalce ter jih vključujete v turistično ponudbo?
10. Kaj bi bilo potrebno po vašem mnenju storiti, da bi prišli do boljše prepoznavnosti kulturnega turizma v občini Semič?
11. Kateri so po vašem mnenju ključni dejavniki za uspešen razvoj kulturnega turizma v občini Semič v prihodnosti?